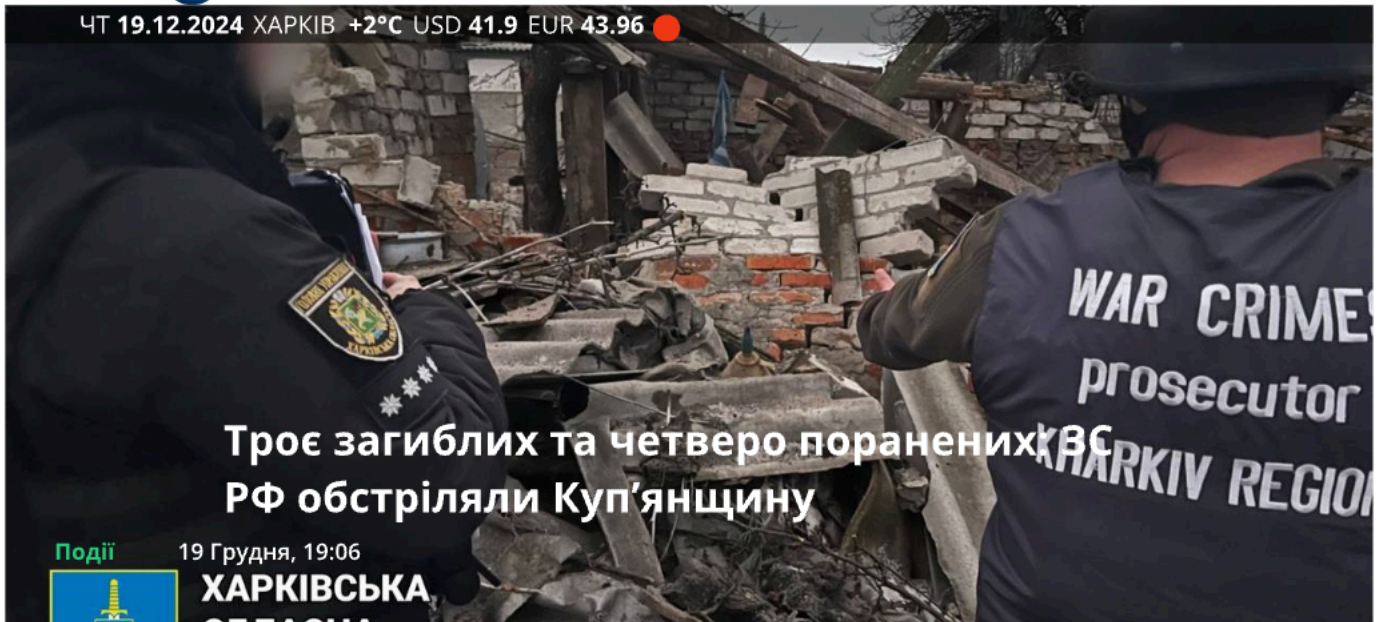

ЧТ 19.12.2024 ХАРКІВ +2°C USD 41.9 EUR 43.96

Трое загиблих та четверо поранених в СРФ обстріляли Куп'янщину

Події

19 Грудня, 19:06

ХАРКІВСЬКА

Кращою книгою 2024 року стала збірка письменниці з Харкова Юлії Ілюхи

Інтерв'ю

20:49 12.12.2024

Оксана Якушко

У фінал літературного конкурсу «Книга року ВВС» потрапила збірка оповідань «Мої жінки» харківської письменниці Юлії Ілюха. І саме ця книга, попри конкуренцію, здобула перемогу.

Книга харків'янки вже втретє потрапляє до цієї номінації, але вперше – до шорт-листа. Це 40 драматичних історій, розказаних жінками про окупацію, шлях біженства та втрати, що спричинила війна.

За «Східний синдром» літературні критики прозвали «фрау Ремарк»

«Мої жінки говорять буденно і страшно. Мої жінки діляться болем і відчаєм. Мої жінки вірять і чекають. Мої жінки тримаються, хоч і не вигрібають. Мої жінки знають про ціну кожного дня. Мої жінки хочуть, щоб їх вислухав і почув увесь світ. Мої жінки попри все намагаються жити далі», – презентує збірку авторка.

Це не новели і не оповідання, радше щось середнє між поезією і прозою, пояснює МГ «Об'єктив» Ілюха. Загалом історій було більше – після початку повномасштабного вторгнення письменниця публікувала їх на власній сторінці у Facebook. 40 – це ті, які вона пізніше відібрала для друку.

Деякі оповіді проросли із власного досвіду – багаторічного волонтерства, долі дружини захисника, втрати домівки та вимушеної міграції за кордон. Юлія Ілюха активно допомагала українським військовим від 2014 року – разом зі своєю товаришкою-лікаркою збирала на фронт аптечки з турнікетами та необхідними ліками. Тісне спілкування із військовими вилилося у роман про АТО «Східний синдром», за який літературні критики прозвали авторку «фрау Ремарк» – через письменницьку майстерність.

Юлія Ілюха на презентації збірки "Мої жінки" у Нью-Йорку. Фото з особистого архіву письменниці

Зіткнулися із танковою колоною росіян у перший день вторгнення

Повномасштабне вторгнення жінка зустріла в Харкові, на Північній Салтівці. Прокинулася після того, як мікрорайон здригнувся від ракетних ударів. Довго ловила перелякану від вибухів кішку. Потім поспіхом збирала наплічники – в один із них 9-річний син запхав свій конструктор Lego. «Я, як героїня однієї моєї історії, вийшла з домівки лише з двома парами білизни», – пригадує авторка.

Стрибнули у машину, виїхали на кільцеву – і ніс до носа зіткнулися із танковою колоною росіян. Друг чоловіка Юлії, що був за кермом, миттєво стартонув – власне, завдяки цьому й урятувалися.

«Мій чоловік каже, що ми щасливі люди. Тому що ми живі. А могли б у той день залишитися навіки на узбіччі або в посадці», – каже письменниця.

Юлія Ілюха у Харкові весною 2022 року. Фото з особистого архіву письменниці

У США збірку видали раніше, ніж в Україні

Чоловік Юлії відправив до батьків в область сина і дружину, а сам, як і тисячі інших, пішов до війська. За два тижні Юлія повернулася до Харкова, щоб волонтерити.

«Це було 9 березня. На заправці я вперше від початку повномасштабного вторгнення пила справжню цільнозернову каву. Раптом незнайомий чоловік прочинив двері фургону, що стояв поруч, а в ньому було повно тюльпанів. І він подарував мені рожевий букет», – розказує Юлія.

Букет тюльпанів від незнайомця 9 березня 2022 року. Фото з особистого архіву Юлії Ілюхи

Відтоді вона ледь не щодня, під акомпанемент артобстрілів, об'їжджала харківські аптеки, що працювали де-не-де, вишукуючи хоча б бинти і необхідні захисникам Харкова ліки. Ночувала у сховищі поряд із коробками із гуманітаркою. «День за місяць мені з Італії передали сумку, повну турнікетів. Здавалося, я ніколи не була такою щасливою», – пригадує письменниця.

Спати доводилося в укритті поряд із гуманітаркою. Фото з особистого архіву Юлії Ілюхи

У червні, після того, як українська армія відкинула росіян від Харкова до кордону, дозволила собі повернутися до письменництва, поїхавши із сином на літературну резиденцію до Австрії. Там і «народилася» збірка історій «Мої жінки».

За пів року до того, як «Мої жінки» постали перед українським читачем, книгу видали у США англійською. А ще італійською, словацькою та німецькою в Австрії. Наступного року у французькому перекладі збірка ляже на полиці паризьких книгарень. А у лютому 2025-го «Мої жінки» з'являться шведською.

«Європейці досі залишаються наївними»

За спостереженнями харків'янки, після повномасштабного вторгнення сприйняття іноземцями України змінилося. Скандинави стабільно демонструють шалену підтримку України.

«Я в житті не бачила стільки іноземців у світшотах із тризубом, українською символікою. І це все шведи. Людей було так багато, що організаторам довелося зачиняти приміщення – через безпекову ситуацію», – пригадує Юлія творчу зустріч із читачами у Стокгольмі.

«Але та ж Італія, наприклад, залишається для нас складною країною. Загалом, про більшість країн Європи можна так сказати. І в принципі це нормально, що кожна держава дбає про свої національні інтереси, але не в умовах, коли можливий початок Третьої світової війни», – каже авторка.

Кожен свій виступ перед іноземною аудиторією Ілюха починає словами, що ніколи не хотіла, щоб ці історії з'явилися. І завершує нагадуванням, що війна в Україні дала європейцям час підготуватися до більшої війни.

«Але чимало європейців досі залишаються наївними, на жаль, такими, якими були більшість українців до 24 лютого 2022 року. І не розуміють, що якщо Україна впаде, то російська агресія пошириться на Європу», – констатує авторка.

Юлія Ілюха під час творчої зустрічі з читачами у Швеції. Фото з особистого архіву письменниці

«Наше Відродження – не розстріляне. Воно якраз захищається»

«Зацікавленість в українській літературі в країнах ЄС та світі є – на жаль, значним чином завдяки війні. Бо саме вона підсвітила українську культуру», – зазначає Ілюха.

Тепер вона та десятки інших українських письменників і поетів налагоджують тоненькі місточки культурної дипломатії із західним світом. Нагадує, що понад 130 українських культурних діячів уже загинули у війні проти росіян. І не любить, коли її покоління називають «другим Розстріляним Відродженням». «Тому що наше Відродження не розстріляне, воно якраз зараз захищається», – наголошує письменниця.

Читайте також: [Жадан розповів про службу: штаб-сержант військової журналістики та радіо «Хартія»](#)

Автор: Оксана Якушко

